

Het temperament zit in de TOETS

De toets waarmee een schilder de verf op doek zet, is het plezier van de kunstliefhebber. De vierde Biënnale van de Schilderkunst laat zien hoe avontuurlijk en gevarieerd het gebaar van de kunstenaar kan zijn.

JAN VAN HOVE

Het blijft een sterke formule voor de zomer: drie musea in de Leiestreek houden de Biënnale van de Schilderkunst, zodat een bezoek moeiteloos te combineren valt met een mooie wandeling of een terrasje onder de bomen. Bovendien maakten de curatoren een interessante selectie van recente schilderkunst, waardoor er op elke locatie wel wat te ontdekken valt.

Het centrale thema van 'de toets' biedt tal van mogelijkheden. Het is door de hand van de schilder die met een penseel het doek aanraakt, dat het kunstwerk ontstaat en een onvervreemdbaar eigen karakter krijgt. Licht of heftig, bedachtzaam of virtuoos, schraal of dik in de verf: de toets maakt het temperament van de kunstenaar zichtbaar en bepaalt de stemming van het schilderij. Impressionisten en abstracten, de pointillisten met hun stippels en Roy Lichtenstein met zijn pixels: allemaal hadden ze een eigen manier om

toetsen aan te brengen.

Daarnaast krijgen dit jaar ook de 'materiële bouwstenen' van elk schilderij speciale aandacht. Om te beginnen de verf (olieverf, acryl, aquarel, industriële verf...), maar ook de drager waarop het werk geschilderd is. Doek, paneel en papier blijven vaak gebruikte dragers, maar je ziet ook een schilderij op koper van Günther Förg, een plaasterschilderij van Bram Bogart, werken op glas van Pascale Marthine Tayou en zo meer.

Noors licht

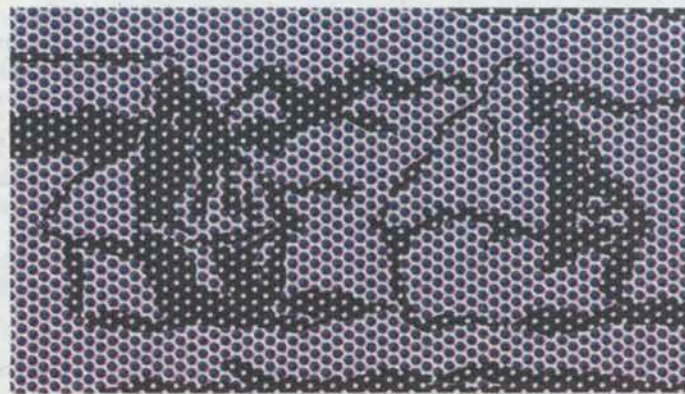
Een goed beginpunt is het **Museum Dhondt-Dhaenens** in Deurle. Daar wordt werk van een beperkte selectie van kunstenaars uit verschillende generaties naast elkaar gehangen. Zo worden veranderingen en constanten in de kunstpraktijk nog het best zichtbaar.

Dat Rik Wouters in dit verhaal een plaats krijgt, verwacht je, maar verrassender is het ensemble van de zeeschilder Henri-Victor Wolvens. In smeuge, pasteuze toetsen

schilderde hij het strandplezier en de krioelende menigten aan de Belgische kust. De gekozen werken tonen hem op zijn best, het schilderplezier spat er vanaf. Perfect op hun plaats in dit thema zijn ook de werken van Niele Toroni, die jarenlang afdrucken van zijn verfborstel op muren plaatste. De toetsen van Toroni zijn precies even groot en liggen steevast op dezelfde afstand van elkaar. Niemand heeft zijn toetsen zo obsessief en nadrukkelijk geschilderd als hij.

De *eyeopener* van het ensemble is de onlangs overleden Kjell Nupen, een van de belangrijkste Scandinavische schilders van onze tijd. Zijn grote thema is de Noorse natuur. Nupen schildert nachtelijke landschappen die je het gevoel geven dat het licht uit het doek schijnt. Hij is een meester in het oproepen van sfeer. Zijn werk sluit aan bij het onderwerp van deze biënnale door zijn gebruik van organische materialen zoals hars, was, teer en as.

De keuze bij Dhondt-Dhaenens

Roy Lichtenstein, 'Haystack', 1969. © Roy Lichtenstein

Jack Whitten, 'The title painting for Louise Bourgeois', 2010. © John Berens

mag prikkelend en origineel heten. Er hangen schilderijen die door een robot gemaakt zijn, maar ook werken die met een spuitbus op doek gezet zijn. Ermias Kifleyesus plaatste een schildering op het plafond waarin de droedels verwerkt zijn die jonge migranten in cabines van telefoonwinkels achterlieten in tal van Europese steden.

Turntoestellen

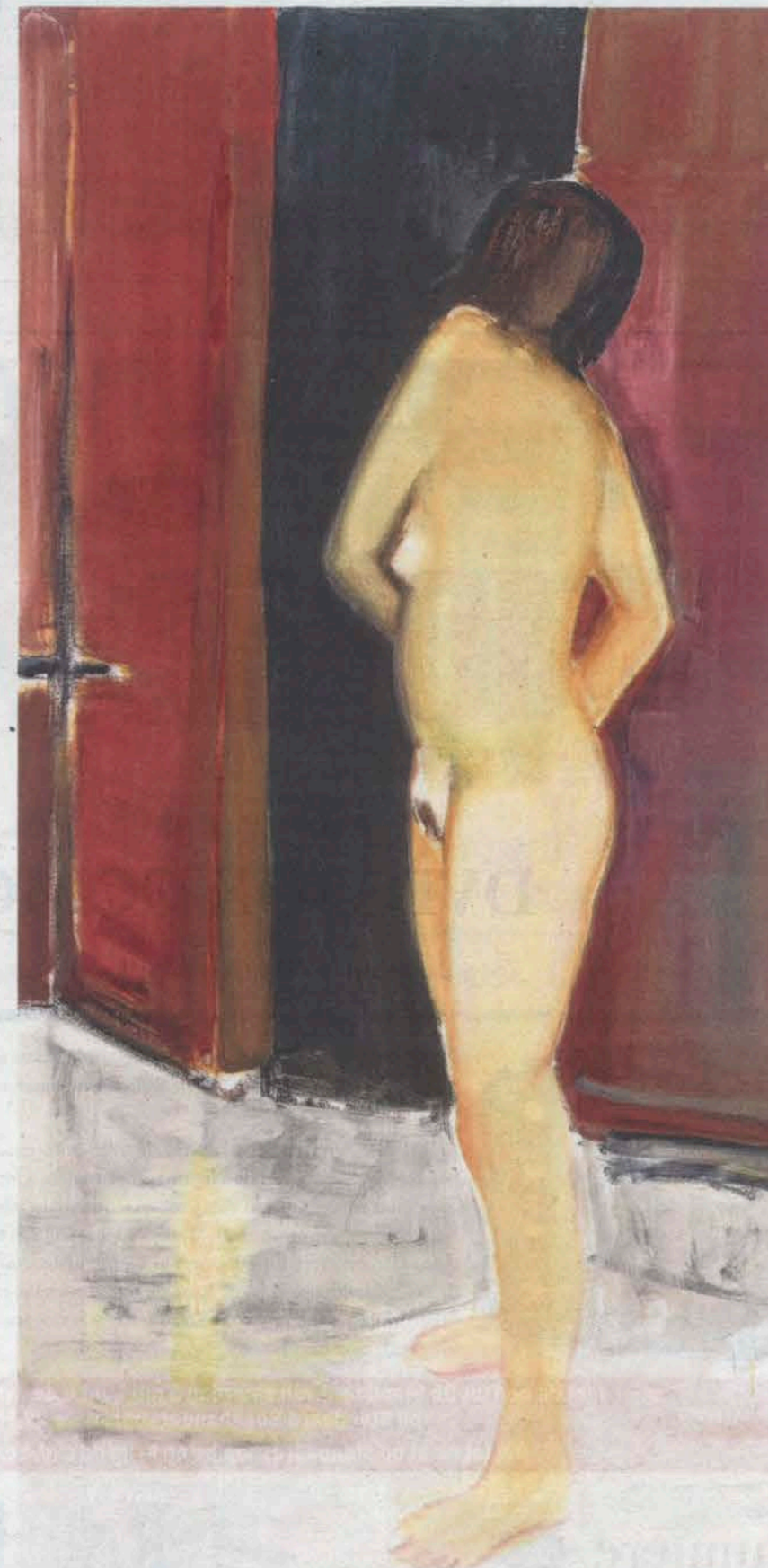
Een ongewone confrontatie vind je in het **Museum van Deinze en de Leiestreek**. Vaste waarden van de Vlaamse schilderkunst uit de vorige eeuw (Van de Woestijne, Permeke, Felix De Boeck...) hangen er tussen op en top hedendaagse schilderijen zoals *Red room*, een naakt van Marlene Dumas, en *Vide-Plein* van Virginie Bailly, een bizar zeegezicht waarin de turntoestellen een plaats kregen die de kunstenaar in China op het strand zag staan. In Deinze zie je hoe sterk de wereld én de kunst veranderd zijn in weinig meer dan een halve eeuw.

Het **Raveelmuseum** in Machelen-aan-de-Leie ten slotte heeft het meest gevarieerde aanbod aan zijn wanden. Dat gaat van de sobere, ingehouden toets uit de *Diagnostische blik*-serie van Luc Tuymans tot de romantische weelde van een Franz Courtens, van een Chinese rolschildering tot een heerlijke aquarel van Rik Wouters. Een doek van Karel Dierickx, dat meer met de vingers geboetseerd dan met het penseel geschilderd lijkt, wisselt af met kostelijke miniatuurschilderijtjes van Robert Devriendt. Roger Raveel, de heer des huizes, is vertegenwoordigd met een tafereel vol huiselijke charme (zie cover).

De Biënnale van de Schilderkunst is voor deze zomer een echte aanrader.

Tot 12 oktober in Museum Dhondt-Dhaenens (Deurle), Museum van Deinze en de Leiestreek (Deinze) en Raveelmuseum (Machelen).

★★★★★

Marlene Dumas, 'Red room', 2002. © Zeno X Gallery

Licht of heftig, bedachtzaam of virtuoos, schraal of dik in de verf: de toets bepaalt de stemming van het schilderij